

У Санкт Петербургу одржан је међународни економски Самит који је за циљ имао даље интензивирање страног инвестирања у руску привреду. Самит који је трајао од 16. до 18. јуна ипак је остао у сенци сусрета председника две светске суперсиле, Русије и Кине. Све је изгледало савршено, обострани осмеси и изјаве о томе колико је стратешко партнерство од круцијалног значаја за обе земље. И заиста судећи по изјави кинеског председника, Ху Ћинтаоа, Самит је био више него успешан: “Кини и Русији су важна нова тржишта света. Стабилним развојем наших економија не само што се узајамно помажемо у развоју, већ помажемо и расту светске економије. Наше две земље су међусобно главни трговински партнери”. [\[1\]](#)

Кинески државни радио на српском језику пренео је четири основна начела која представљају принципе на којима почивају стратешки и билатерални односи између Кине и Русије. Наиме, само је помоћу јачања узајамног поверења могуће продубити политичке односе између поменутих земаља. Даље, заједнички развој се може реализовати само захваљујући јачању узајамног поштовања. Треће, основне интересе могуће је заштитити једино узајамном подршком и, као последње, председник Ћинтао је истакао да је једино путем пријатељских консултација могуће гарантовати здрав развој билатералних односа. [\[2\]](#)

Наведени принципи могу се сажети у једној реченици – ради остваривања обостраних интереса неопходно је појачати сарадњу, поштовање и међусобно уважавање. Међутим, да ли је заиста све протекло у најбољем реду и да ли је сам Самит успео?

Овакве изјаве у дипломатији обично представљају ублажавање неслагања које је настало услед озбиљних размимоилажења у најбитнијим сферама сарадње као што је економија. Наиме, Самит је требао да буде крунисан потписивањем уговора о испоруци руског гаса Кини који би по неким изворима могао да достигне и вредност од билион долара. Колико је ово питање важно за обе земље, говори и чињеница да ће се преговори наставити јер је ово питање од виталног значаја за Кину. Ова земља је највећи потрошач енергената у свету, а Русија, која би добила огромно тржиште у најмногољуднијој земљи света, своје природне ресурсе могла би да извози и Пекингу, што би још више учврстило њену међународну позицију, а не само позицију на Западу.

Међутим, упркос наведеним чињеницама, договор није потписан јер је Кина тражила фиксну цену природног гаса, док је Русија инсистирала на цени коју би одређивало светско тржиште. Чини се да је неуспех потписивања овог 30-огодишњег уговора засенио читав самит и изгледа да су се обе стране нашле у пат позицији. Неуспех на овом плану представљао би озбиљан ударац по интересе обе земље који би могао и да се одрази и на војну и политичку сарадњу између Москве и Пекинга.

Западни аналитичари помно прате развој и ток ове стратешке сарадње, јер ово није први пут да долази до спора око цене испоруке руских енергената Кини. Сајт "The Global Realm" пренео је изјаву кинеског министра иностраних послова Хонг Леиа дату у мају ове године да се: „тренутно све операције одвијају без проблема и да је снабдевање нафтом стабилно. Што се тиче неких конкретних проблема који су се јавили верујемо да обе стране ове проблеме могу решити на позитиван начин путем пријатељских преговора и на основи обостране користи". Аналитичари тврде да је ово дипломатски начин путем кога Кинези желе да искажу да профит који се оствари између тржишне и цене договорене уговором треба да остане кинеској страни. Одмах након тога портпарол компаније "Транснефт" Игор Дујомин изјавио је да Кинези "не играју фер" када је у питању највећи уговор који су две државе икада потписале. [3]

Ипак, упркос томе што постоје проблеми који су чисто финансијског карактера, поменути уговор о испоруци руског гаса превише је важан за обе земље тако да је тешко веровати да ће се његово потписивање и ратификација вечно одлагати из два разлога. Најпре, Русији је потребно још једно огромно тржиште које ће умногоме увећати финансијски приход, а као друго, Кини, чија се привреда и економија налазе у експоненцијалном успону, очајнички су потребни нови енергенти. То значи да ће се наведени спор, готово сигурно, решити компромисом две стране које упркос неслагању око тржишне и фиксне цене енергената имају једно дубоко и значајно партнерство које ће ускоро укључити све земље источне хемисфере што ће представљати неугодну позицију за Запад. Наиме, САД и Европа такође имају потребу за енергетским изворима и она ће се само појачати у наредним деценијама јер светске резерве нафте и природног гаса ипак нису неисцрпне.

[1] <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/13/Ekonomija/910706/Rusija+i+Kina+bez+dogovora+o+gasu.html>

[2] <http://serbian.cri.cn/1/2009/06/17/21s95898.htm>

Медведев и Ћинтао: Стратешко партнерство на испиту?

Пише: Владимир Јевтић
недеља, 19 јун 2011 16:27

[3] <http://theglobalrealm.com/2011/05/05/russia-china-clash-over-oil-price-supply/>